T013 BD IV 190-Q30-P33 Bồ Tát Thành Phật-Phật Bản Hạnh Tập

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

Phaåm 33: BOÀ-TAÙT THAØNH PHAÄT

Khi Boà-taùt thu phuïc taát caû ma oaùn, nhoå saïch caùc gai ñoäc, döïng côø chieán thaéng, roài ngoài nôi toøa Kim cang tieâu dieät taát caû taâm tranh ñaáu thuoäc theá gian. Dieät taâm tranh ñaáu roài, trong ngoaøi ñieàu phuïc, taâm ñöôïc thanh tònh. Vì taát caû chuùng sinh trong theá gian, Ngaøi laøm nhöõng ñieàu lôïi ích, vì laøm cho taát caû chuùng sinh theá gian ñöôïc an laïc, vì laøm cho taát caû chuùng sinh ñoäc aùc phaùt loøng Töø, vì ñoaïn taát caû nhöõng keát söû caáu tröôïc cuûa chuùng sinh ñoäc aùc, neân töï mình Ngaøi ñaõ tröø ñöôïc trieàn caùi thuøy mieân, taâm ñöôïc thanh tònh, hieän tieàn trí tueä saùng suoát, chaùnh nieäm vieân maõn, roài cuõng daïy cho chuùng sinh, khieán hoï ñoaïn tröø söï che laáp cuûa thuøy mieân. Töï mình ñaõ ñoaïn tröø taát caû traïo cöû, taâm ñöôïc thanh tònh, khoâng coøn hoãn loaïn, roài cuõng daïy cho chuùng sinh khieán hoï dieät tröø taát caû traïo cöû ñeå ñöôïc thanh tònh. Töï mình ñaõ ñoaïn tröø ñöôïc taâm nghi hoái, xa lìa haønh vi toái taêm, ñoái vôùi taát caû caùc phaùp thieän hay aùc khoâng coøn nghi ngôø phaân vaân, taâm ñöôïc thanh tònh. Khi Boà-taùt ñoaïn tröø naêm taâm trieàn caùi naøy roài, phieàn naõo laàn laàn yeáu ôùt. Taïi sao nhö vaäy? Vì naêm phaùp naøy hay che laáp trí tueä, vì naêm phaùp naøy khoâng trôï duyeân phaùt sinh trí tueä, vì naêm phaùp naøy caûn ngaên thieän ñaïo vi dieäu ñi ñeán Nieát-baøn. Taát caû nhöõng thöù nhö vaäy Ngaøi ñeàu ñaõ xaû boû, lìa taâm aùi duïc, caùc phaùp baát thieän, phaân bieät trong ngoaøi, tö duy quaùn saùt, nhaát taâm tòch ñònh, saép chöùng phaùp hyû laïc cuûa Sô thieàn vaø theo ñoù tu taäp. Baáy giôø Boà-taùt laïi tö duy: “Ta môùi chöùng ñöôïc taâm taêng thöôïng, hieän taïi ñöôïc phaùp an laïc vi dieäu, taâm khoâng phoùng daät, caàn phaûi chaùnh nieäm xa lìa laøng xoùm, ôû nôi vaéng veû, tu taäp ñeå ñöôïc roát raùo.” Luùc aáy Boà-taùt muoán xa lìa taát caû phaân bieät, trong taâm thanh tònh, hoaøn toaøn khoâng coøn phaân bieät. Töø Tam-muoäi sinh Hoan hyû laïc, chöùng phaùp Nhò thieàn maø ôû trong ñoù tu taäp. Luùc aáy Boà-taùt laïi nghó theá naøy: “Ta nay ñaõ sinh ñöôïc taâm taêng thöôïng thöù hai, cho ñeán xa lìa taát caû taâm aùc, thaønh töïu caùc haïnh, nhaäp vaøo Nhò thieàn.” Khi aáy Boà-taùt xa lìa hoan hyû, xaû boû, haønh thanh tònh chaùnh nieäm, chaùnh tueä, thaân thoï an laïc laø phaùp ñöôïc chö Thaùnh ca ngôïi, chöùng vaøo phaùp Tam thieàn maø ôû trong ñoù tu taäp. Khi aáy Boà-taùt laïi suy nghó: “Taâm ta ñaõ chöùng taâm taêng ích thöù ba naøy, cho ñeán nôi vaéng veû tu haønh.” Luùc aáy Boà-taùt saép xaû boû duïc, xaû boû khoå, cuõng nhö ôû tröôùc xaû boû phaân bieät khoå vui, khoâng khoå khoâng vui ñeàu xaû, chaùnh nieäm thanh tònh, chöùng phaùp Töù thieàn maø ôû trong ñoù tu taäp. Baáy giôø Boà-taùt laïi tö duy: “Taâm taêng thöôïng naøy cuûa Ta hieän chöùng phaùp haïnh an laïc ôû Töù thieàn, Ta ñaõ chöùng bieát, taâm khoâng phoùng daät, maø ngöôøi thieän nam nhaát taâm chaùnh nieäm, ôû nôi vaéng laëng tu haïnh tòch tónh.” Khi Boà-taùt nhaát taâm thanh tònh, khoâng caáu nhieãm, khoâng coù phieàn naõo chöôùng ngaên

che, taát caû khoå hoaïn ñeàu ñoaïn tröø dieät, taâm nhu hoøa thö thaùi, taâm thuaàn thuïc ñaõ truï vaøo choã quyeát ñònh. Ñeâm aáy vaøo canh ñaàu, Ngaøi chöùng thaàn thoâng veà thaân, thoï taát caû caûnh giôùi thaàn thoâng. Ñoù laø moät thaân coù theå hieän thaønh nhieàu thaân, hoaëc hôïp nhieàu thaân trôû thaønh moät thaân. Khi hôïp laïi moät thaân roài laïi ôû trong hö khoâng, khuaát daïng ôû phöông treân, xuaát hieän ôû phöông döôùi, khuaát daïng ôû phöông döôùi, xuaát hieän ôû phöông treân, aån hieän töï taïi. Khaép caùc phöông Ñoâng, Taây, Nam, Baéc bieán hieän cuõng laïi nhö vaäy. Xuyeân

qua nuùi hay vaùch ñaù khoâng chöôùng ngaïi. Bieán hoùa tuøy yù, vaøo trong vaùch roài laïi ra, ra roài laïi vaøo, ñi treân ñaát cuõng nhö ñi treân nöôùc, ñi treân nöôùc cuõng nhö ñi treân ñaát, aån hieän trong hö khoâng cuõng nhö chim bay. Hoaëc toûa khoùi muø, hoaëc phoùng aùnh löûa nhö ñoáng löûa lôùn. Söùc maïnh cuûa maët trôøi, maët traêng heát söùc choùi loïi, nhöng coù theå duøng baøn tay tieáp xuùc ñöôïc. Hieän thaân cao lôùn cho ñeán coõi Phaïm thieân. Ví nhö thôï baïc vaø hoïc troø cuûa thôï baïc, laáy vaøng roøng taïo thaønh caùc moùn ñoà, lieàn thaønh theo yù muoán, cuõng phaân bieät bieát giaù trò toát xaáu cuûa noù. Ví nhö thôï goám vaø hoïc troø thôï goám ñaët cuïc ñaát seùt oån ñònh treân baøn quay, yù muoán laøm vaät gì lieàn thaønh vaät ñoù, cuõng bieát giaù trò cuûa noù. Ví nhö thôï moäc vaø hoïc troø thôï moäc, chaët laáy caây coái khoâng muïc khoâng khoâ, muoán laøm ñoà vaät gì thì thaønh ñoà vaät ñoù, cuõng bieát giaù trò cuûa noù. Ví nhö thôï khaéc ngaø voi vaø hoïc troø cuûa thôï khaéc ngaø voi, ñöôïc ngaø voi toát, muoán laøm ñoà vaät gì thì thaønh ñoà vaät ñoù, cuõng bieát giaù trò cuûa noù. Ñuùng nhö vaäy, ñuùng nhö vaäy! Boà-taùt cuõng vaäy, Ngaøi thaønh töïu taâm thanh tònh, taâm khoâng ueá tröôïc, taâm khoâng chöôùng ngaïi, taâm khoâng khoå luïy, taâm nhu hoøa, taâm thaønh töïu thieän nghieäp vaø taâm chaân thaät tòch ñònh nhö vaäy. Vaøo canh moät ñeâm aáy, tu taäp taïo taùc caùc thaàn thoâng, thaønh töïu trí tueä, xuaát hieän caùc caûnh giôùi thaàn thoâng. Ñoù laø moät thaân hieän thaønh nhieàu thaân..., noùi toùm laïi, thaân cao cho ñeán coõi Phaïm thieân. Taâm Boà-taùt ñaõ ñöôïc tòch ñònh nhö vaäy, thanh tònh nhö vaäy, voâ caáu nhö vaäy, khoâng ngaên che nhö vaäy, Ngaøi dieät tröø taát caû phieàn naõo khoå luïy, taâm hoaøn toaøn thuaàn thuïc, taâm ñöôïc tòch dieät. Baáy giôø ôû giöõa canh moät ñeâm aáy, Boà-taùt laïi chöùng bieát Tuùc maïng thoâng, taâm haønh thaønh töïu, muoán töø taâm mình bieát taát caû taâm nieäm cuûa ngöôøi khaùc. Ñoù laø bieát choã thoï thaân moät ñôøi, choã thoï thaân hai ñôøi, ba, boán, naêm, saùu, baûy, taùm, chín, möôøi, hai möôi, ba möôi, boán möôi, naêm möôi, moät traêm, hai traêm, moät ngaøn, muoân ngaøn, voâ löôïng vaïn öùc, nöûa kieáp, tieåu kieáp, trung kieáp, ñaïi kieáp, voâ löôïng tieåu kieáp, trung kieáp, ñaïi kieáp. Ta xöa ôû choã naøy, teân theá naøy, doøng hoï nhö vaäy, chuûng loaïi nhö vaäy, aên uoáng nhö vaäy, thoï laïc nhö vaäy, thoï maïng nhö vaäy, cheát roài sinh vaøo xöù khaùc nhö vaäy, ôû nôi ñoù sinh ra roài laïi cheát ñi... Luùc baáy giôø Boà-taùt do töôùng nhö vaäy, haønh nhö vaäy, bieát taát caû töï thaân cuûa mình trong thôøi quaù khöù ñaõ nhö vaäy, thaân cuûa ngöôøi khaùc cuõng nhö vaäy. Laïi töï bieát taát caû ñôøi quaù khöù cuûa mình. Nhö coù ngöôøi ra ñi töø xoùm laøng

cuûa mình ñeå ñeán xoùm laøng khaùc, treân loä trình bieát nôi naøo ngoài, bieát nôi naøo ñi, bieát nôi naøo nguû, bieát nôi naøo noùi, bieát nôi naøo im laëng. Ñeán xoùm laøng naøy roài bieát khoaûng thôøi gian ñi ñeán xoùm laøng aáy xa hay gaàn, bieát nôi naøo ñaõ ñi, nôi naøo ñaõ ngoài… cho ñeán nôi naøo ñaõ nguû, naèm, noùi, im laëng. Ñeán xoùm laøng kia roài, suy nghó trôû veà xoùm laøng mình theá naøy: "Töø xoùm laøng naøy traûi qua chöøng aáy thôøi gian seõ ñeán xoùm laøng kia, ñeán nôi aáy seõ nghæ thôøi gian chöøng aáy, thôøi gian ñi chöøng aáy, thôøi gian ngoài chöøng aáy, thôøi gian noùi chöøng aáy, thôøi gian im laëng chöøng aáy, thôøi gian chöøng aáy seõ ñeán laøng aáp aáy." Laïi bieát töø xoùm laøng aáy veà ñeán xoùm laøng mình, traûi qua soá thôøi gian ñi, ñöùng, naèm ngoài, noùi naêng, im laëng, döøng nghæ…, taát caû ñeàu bieát. Boà-taùt vôùi taâm ñònh, taâm thanh tònh, taâm khoâng caáu nhieãm, taâm nhu hoøa thö thaùi, taâm khoâng khoå naõo, taâm coù theå taïo caùc thieän nghieäp. Giöõa canh ñaàu ñeâm aáy, chöùng ñöôïc trí tuùc maïng, chaùnh nieäm chöùng bieát, taâm thaønh töïu caùc haïnh. Baáy giôø Boà-taùt tö duy bieát roõ choã sinh töû cuûa mình vaø cuûa ngöôøi khaùc. Ñoù laø moät ñôøi sinh soáng ôû nôi quoác ñoä naøo ñoù, cho ñeán choã ñaõ sinh soáng trong voâ löôïng voâ bieân kieáp.

Khi aáy Boà-taùt nhö töôùng traïng, nhö giaùo phaùp thöù töï nghe noùi, töï bieát caûnh giôùi thaân mình ñaõ sinh vaø nôi ngöôøi khaùc ñaõ sinh cuõng laïi nhö vaäy. Boà-taùt nhôù bieát caûnh giôùi cuûa mình sinh, laïi nhôù bieát trong caùc caûnh giôùi chuùng sinh thoï sinh, ñöôïc taâm töø nieäm: "Ñaây laø ngöôøi thaân cuõ cuûa ta, ñaây laø ngöôøi xa laï vôùi ta. Boû thaân ngöôøi naøy laïi sinh nôi aáy, ôû theá giôùi naøy hay theá giôùi khaùc." Gioáng nhö xe gioù, nhö caây chuoái khoâng coù loõi cöùng, phieàn naõo voâ thöôøng, söï thaät naøy ñöôïc taâm chöùng bieát roõ. Baáy giôø Boà-taùt vôùi taâm ñònh, thanh tònh, khoâng caáu nhieãm, khoâng phieàn naõo, nhu hoøa, coù theå tu tònh nghieäp, nöûa ñeâm aáy muoán thaønh töïu chöùng Thieân nhó thoâng neân phaùt taâm ñuùng nhö vaäy. Vôùi Thieân nhó thanh tònh hoaøn toaøn, vöôït hôn ngöôøi thöôøng, Ngaøi nghe taát caû thöù tieáng. Ñoù laø nghe tieáng ñòa nguïc, hoaëc tieáng suùc sinh, hoaëc tieáng trôøi, tieáng ngöôøi, tieáng xa tieáng gaàn. Nhö ôû nôi xoùm laøng, thaønh aáp, ñoâ thò cuûa moät quoác gia, coù ngöôøi leân nhaø cao, hoaëc leân treân laàu vaø ôû ñoù. Ngöôøi aáy vôùi tai raát thính nghe caùc thöù tieáng, ñoù laø nghe tieáng thoåi loa oác, hoaëc tieáng troáng lôùn, hoaëc tieáng troáng nhoû, tieáng troáng côm, hoaëc tieáng ñaøn khoâng haàu, tieáng ñaøn tyø baø, tieáng tieâu, tieáng saùo, tieáng seânh, hoaëc nghe tieáng khoùc, hoaëc tieáng phuï nöõ, hoaëc tieáng ñaøn oâng, hoaëc tieáng ñoàng töû, hoaëc tieáng ñoàng nöõ. Nhö vaäy, nhö vaäy… taâm Ngaøi tòch ñònh, thanh tònh, khoâng caáu nhieãm, khoâng phieàn naõo, khoâng ueá tröôïc, nhu hoøa tu caùc thieän nghieäp nhö vaäy. Vaøo nöûa ñeâm hoâm aáy nghe ñuû caùc thöù tieáng, cho ñeán tieáng ôû ñòa nguïc. Khi aáy taâm Boà-taùt tòch ñònh, thanh tònh, khoâng caáu nhieãm, khoâng phieàn naõo, vaøo nöûa ñeâm hoâm aáy, khi thaønh töïu chöùng Thieân nhaõn thoâng, hôn maét ngöôøi thöôøng, thaáy khaép taát caû, hoaëc thaáy taát caû chuùng sinh qua ñôøi bò ñoïa; hoaëc sinh laøm chuùng sinh thöôïng giôùi, chuùng sinh haï giôùi, chuùng sinh xinh ñeïp, chuùng sinh xaáu xí; hoaëc ñoïa laøm taát caû chuùng sinh trong aùc ñaïo, hoaëc

sinh laøm caùc chuùng sinh trong coõi thieän, ñi hay ñöùng laïi; hoaëc taïo nghieäp, theo nghieäp ñaõ taïo, Ngaøi ñeàu thaáy roõ. Laïi thaáy bieát caùc chuùng sinh taïo thaân nghieäp baát tònh, yù nghieäp baát tònh, huûy baùng Sö taêng, chaáp taø kieán, do taø kieán neân taïo nghieäp aùc. Do ñoù, boû thaân aáy roài, sinh vaøo coõi aùc ñòa nguïc, chòu caùc ñau khoå. Coù nhöõng chuùng sinh vì khaåu nghieäp chòu nhieàu caùch khoå trong coõi aùc, nhöõng chuùng sinh naøy do khaåu nghieäp baát tònh, taïo taát caû caùc nghieäp aùc veà mieäng, do vì nhaân duyeân naøy, cheát sinh vaøo trong loaøi suùc sinh, chòu caùc ñau khoå. Nhöõng chuùng sinh thaân laøm caùc aùc nghieäp, ñuû caùc nghieäp veà thaân. Do vì nhaân duyeân naøy, taïo caùc aùc nghieäp veà yù, ñaày ñuû aùc nghieäp veà yù, cho ñeán huûy baùng taát caû Thaùnh hieàn, coù nhieàu taø kieán, do vì nhaân duyeân taø kieán, khi boû thaân qua ñôøi ñoïa vaøo ngaï quyû, chòu caûnh khoå ngaï quyû. Coøn nhöõng chuùng sinh thaân nghieäp thanh tònh, khaåu nghieäp thanh tònh, khoâng huûy baùng Thaùnh hieàn. Do vì haønh chaùnh kieán, taïo nghieäp chaùnh kieán, do vì nhaân duyeân naøy khi qua ñôøi sinh leân caùc coõi trôøi. Nhöõng chuùng sinh do thaân, khaåu taïo nghieäp thanh tònh ñaày ñuû, taát caû khoâng phaïm, khoâng khuyeát, khoâng huûy baùng Thaùnh hieàn laø do coù chaùnh kieán. Do nhaân duyeân chaùnh kieán nhö vaäy, khi qua ñôøi boû thaân naøy sinh laøm ngöôøi. Boà-taùt duøng Thieân nhaõn thanh tònh hôn maét ngöôøi thöôøng, thaáy chuùng sinh hoaëc khi ñoïa laïc, hoaëc khi thoï sinh laøm chuùng sinh thöôïng giôùi, trung giôùi vaø haï giôùi, hoaëc thaân toát ñeïp hay xaáu xí, hoaëc thaân coù muøi thôm hay muøi hoâi thoái, hoaëc cho ñeán theo choã taïo nghieäp sinh nôi thieän ñaïo hay aùc ñaïo, Ngaøi ñeàu bieát moät caùch ñuùng söï thaät nhö vaäy. Ví nhö coù ngöôøi ôû nôi oàn aøo trong thaønh phoá, xoùm laøng, thaønh aáp cuûa moät nöôùc, ngöôøi naøy leân moät toøa laâu ñaøi raát cao lôùn, ngoài trong ñoù, duøng Thieân nhaõn thanh tònh quaùn saùt ngöôøi qua laïi, hoaëc töø phöông Ñoâng ñeán, hoaëc töø phöông Taây ñeán, hoaëc töø phöông Taây sang phöông Ñoâng, hoaëc töø phöông Ñoâng sang phöông Taây, hoaëc töø phöông Nam sang

phöông Baéc ñeán, hoaëc ñeán hoaëc ñi, hoaëc ñöùng, hoaëc ngoài, di chuyeån qua laïi trong ñoù. Hoaëc coù ngöôøi ñi veà mieàn ngöôïc, hoaëc coù ngöôøi ñi veà mieàn xuoâi, bao nhieâu caûnh töôïng nhö vaäy... Boà-taùt vaøo nöûa ñeâm hoâm aáy taâm tòch tónh thanh tònh khoâng caáu nhieãm, khoâng phieàn naõo, nhu hoøa taïo caùc thieän nghieäp, cho ñeán thaáy taát caû chuùng sinh taïo bao nhieâu nghieäp thieän, nghieäp aùc, theo ñoù maø thoï baùo. Coù keä noùi: Ñòa nguïc thoï nghieäp raát cöïc khoå Suùc sinh aên vaø nuoát laãn nhau Ngaï quyû chòu khoå thöôøng ñoùi khaùt Nhaân gian nguy khoán caàu taøi saûn. Chö Thieân heát phöôùc khoå bieät ly Khoå naøy raát naëng khoâng duï ñöôïc Chuùng sinh xoay vaàn trong caùc loaïi Taát caû moïi nôi khoâng an laïc. Ñoù laø vöïc saâu quyû gieát maïng Cuõng laø nôi ñaùy bieån phieàn naõo Chuùng sinh chìm ñaém khoâng ra ñöôïc Luaân chuyeån ñaây ñoù ñeán roài ñi. Quaùn saùt naêm coõi ñeàu nhö vaäy Thieân nhaõn thoâng suoát thaáy cuøng khaép Phieàn naõo tröôùc sau khoâng thaät coù Nhö loät heát beï, caây chuoái maát. Luùc aáy taâm Boà-taùt vaéng laëng thanh tònh khoâng caáu nhieãm nhö vaäy, xa lìa

caùc ñieàu aùc, taâm ñieàu hoøa thö thaùi, taïo caùc thieän nghieäp nhö vaäy. Khi taâm ñaõ ñöôïc tòch ñònh roài laïi vaøo khoaûng cuoái ñeâm aáy, taâm Ngaøi muoán chöùng thaàn thoâng nhö yù thì töï phaùt khôûi. Sau khi ñaõ chöùng thaàn thoâng nhö yù roài laïi chöùng Tha taâm thoâng. Ngaøi bieát chuùng sinh töø ñaâu sinh, bieát chuùng sinh suy nghó vieäc gì, bieát khaép taát caû moät caùch nhö thaät. Hoaëc chuùng sinh coù taâm duïc, laøm vieäc daâm duïc, Ngaøi ñeàu bieát moät caùch ñuùng söï thaät. Hoaëc chuùng sinh coù taâm ly duïc, xa lìa daâm duïc, Ngaøi ñeàu bieát moät caùch ñuùng söï thaät. Hoaëc chuùng sinh coù taâm saân haän, phaùt khôûi saân haän, Ngaøi bieát moät caùch ñuùng söï thaät. Hoaëc chuùng sinh coù taâm xa lìa saân haän, xa lìa caùc vieäc saân haän, Ngaøi bieát moät caùch ñuùng söï thaät. Hoaëc chuùng sinh coù taâm ngu si, Ngaøi bieát moät caùch ñuùng söï thaät. Hoaëc chuùng sinh coù taâm xa lìa ngu si, xa lìa ñöôïc vieäc ngu si, Ngaøi bieát moät caùch ñuùng söï thaät. Noùi toång quaùt, chuùng sinh coù taâm aùi duïc hay lìa aùi duïc, cho ñeán höõu vi hay voâ vi, haï ñaúng hay thöôïng löu, yeân tónh hay loaïn ñoäng, roäng hay heïp, lôùn hay nhoû, coù giôùi haïn hay khoâng coù giôùi haïn, taâm höôùng thöôïng hay höôùng haï, ñaéc ñònh hay khoâng ñaéc ñònh, giaûi thoaùt hay khoâng giaûi thoaùt, Ngaøi ñeàu thoâng hieåu ñuùng söï thaät. Ví nhö keû nam hay ngöôøi nöõ, chính luùc tuoåi treû thöôøng öa thích trang ñieåm, sau khi trang ñieåm xong roài hoaëc coù luùc duøng göông saùng hay coù luùc duøng nöôùc trong, soi thaáy taát caû maët mình. Ñuùng nhö vaäy! Ñuùng nhö vaäy! Boà-taùt tòch ñònh cuõng nhö vaäy, taâm Ngaøi thanh tònh, taâm khoâng caáu nhieãm, taâm khoâng phieàn naõo, taâm ñieàu hoøa thö thaùi laøm caùc thieän nghieäp cuõng nhö vaäy. Taâm ñaõ ñöôïc tòch ñònh roài, vaøo cuoái ñeâm ñoù do taâm thanh tònh, theo yù muoán chöùng

thaàn thoâng Tuùc maïng trí, cuõng vaäy bieát caû taâm mình, bieát taâm ngöôøi khaùc, phaùt taâm töø ñaâu, khôûi taâm töø ñaâu, taát caû caùc taâm ñeàu thoâng hieåu ñuùng söï thaät nhö vaäy. Hoaëc chuùng sinh coù taâm duïc, hoaëc lìa taâm duïc, Ngaøi ñeàu thoâng hieåu, cho ñeán taâm giaûi thoaùt hay khoâng giaûi thoaùt, Ngaøi ñeàu thoâng hieåu ñuùng söï thaät nhö vaäy. Khi Boà-taùt ñaõ chöùng ñöôïc taâm thanh tònh, khoâng coù taâm caáu ueá, lìa taát caû ñieàu aùc, taâm ñieàu hoøa thö thaùi, laøm taát caû vieäc laønh. Boà-taùt ñaõ chöùng ñöôïc taâm tòch ñònh nhö vaäy roài, laïi vaøo cuoái ñeâm hoâm ñoù, theo yù muoán, Ngaøi chöùng thaàn thoâng Voâ laäu taän trí, trong taâm phaùt khôûi trí tueä suy nghó theá naøy: “Taát caû chuùng sinh chìm ñaém trong bieån khoå naõo, nghóa laø luoân luoân traûi qua caûnh sinh, giaø, beänh, cheát. Keát lieãu thaân maïng ôû coõi naøy roài thaùc sinh nôi caûnh giôùi kia. Sau khi thoï sinh roài laïi maéc phaûi taát caû caùc khoå cuõng nhö vaäy, khoâng theå naøo bieát ñöôïc ñeå xa lìa caùc khoå naøy. Ñoù laø caùc khoå sinh, giaø, beänh, cheát.” Ngaøi tö duy theá naøy: “Ta nay phaûi duøng nhöõng phöông phaùp gì, laøm sao lìa ñöôïc caùc khoå nhö vaäy? Ta phaûi taïo nghieäp gì? Laøm sao xa lìa sinh, giaø, beänh, cheát ñeå qua beân kia bôø giaûi thoaùt?” Ngaøi noùi keä: Theá gian chìm ñaém bieån sinh töû Maõi maõi, cheát roài laïi thoï sinh Bò khoå, giaø, beänh, luoân buoäc raøng Meâ muoäi khoâng theå thoaùt ra ñöôïc. Khi Boà-taùt noùi keä naøy roài, Ngaøi laïi tö duy söï giaø, beänh, cheát cuûa ta töø ñaâu ñeán? Do nhaân

duyeân gì laïi coù söï giaø, beänh, cheát naøy?" Khi Boà-taùt suy nghó nhö vaäy, Ngaøi bieát ñöôïc nguyeân nhaân cuûa giaø, beänh, cheát laø sinh, vì do coù sinh neân môùi coù giaø, beänh, cheát tieáp theo. Boà-taùt laïi tö duy: "Sinh töø ñaâu maø coù? Do nhaân duyeân gì maø coù sinh?" Sau khi tö duy, Ngaøi bieát do coù höõu neân coù sinh. Boà-taùt laïi tö duy: "Höõu naøy töø ñaâu maø coù? Do nhaân duyeân gì maø coù höõu naøy?" Boà- taùt tö duy nhö vaäy roài bieát do coù thuû môùi coù höõu naøy. Boà-taùt laïi tö duy: "Thuû naøy töø ñaâu maø coù? Do nhaân duyeân gì maø thuû?" Sau khi tö duy, Ngaøi bieát do aùi neân coù thuû. Boà-taùt laïi tö duy: "AÙi naøy töø ñaâu maø coù? Do nhaân duyeân gì coù aùi naøy?" Boà-taùt tö duy nhö vaäy roài bieát do coù thoï môùi coù aùi naøy. Boà-taùt laïi tö duy: "Thoï naøy töø ñaâu maø coù? Do nhaân duyeân gì coù thoï naøy?" Boà-taùt tö duy nhö vaäy roài bieát do coù xuùc môùi coù thoï naøy. Boà-taùt laïi tö duy: "Xuùc naøy töø ñaâu maø coù? Do nhaân duyeân gì coù xuùc naøy?" Boà-taùt tö duy nhö vaäy roài, bieát do coù luïc nhaäp môùi coù xuùc naøy. Boà-taùt laïi tö duy: "Luïc nhaäp töø ñaâu maø coù? Do nhaân duyeân gì maø coù luïc nhaäp?" Sau khi tö duy, Ngaøi bieát do coù danh saéc neân coù luïc nhaäp. Boà-taùt laïi tö duy: "Danh saéc naøy töø ñaâu maø coù? Do nhaân duyeân gì maø coù? Töø ñaâu maø sinh?" Boà-taùt tö duy nhö vaäy roài, bieát do coù thöùc môùi coù danh saéc. Boà-taùt laïi tö duy: "Thöùc naøy do nhaân duyeân gì maø coù? Töø ñaâu maø sinh?" Boà-taùt tö duy nhö vaäy roài, bieát do coù haønh môùi coù thöùc. Boà-taùt laïi tö duy: "Caùc haønh naøy do nhaân duyeân gì maø coù? Töø ñaâu maø sinh?" Boà- taùt tö duy nhö vaäy roài, bieát do coù voâ minh neân môùi coù haønh. Boà-taùt laïi tö duy theá naøy: "Do duyeân voâ minh neân coù caùc haønh, do duyeân caùc haønh

neân coù thöùc, do duyeân thöùc neân coù danh saéc, do duyeân danh saéc neân coù luïc nhaäp, do duyeân luïc nhaäp neân coù xuùc, do duyeân xuùc cho neân coù thoï, do duyeân thoï cho neân coù aùi, do duyeân aùi cho neân coù thuû, do duyeân thuû cho neân coù höõu, do duyeân höõu cho neân coù sinh, do duyeân coù sinh cho neân coù laõo, do duyeân coù laõo cho neân coù beänh, cheát vaø cho ñeán caùc khoå: buoàn, lo, khoå naõo... Caùc khoå nhö vaäy ñeàu laøm nhaân sinh laãn nhau." Phaùp naøy, Boà-taùt tröôùc ñaây chöa töøng nghe töø ngöôøi khaùc vaø chöa töøng thaáy; töø phaùp naøy sinh nhaõn, sinh trí, sinh yù, sinh tueä vaø sinh minh. Boà-taùt laïi tö duy: "Khoâng coøn caùi gì ñeå khoâng coøn giaø,beänh, cheát? Dieät caùi gì ñeå dieät giaø, beänh, cheát?" Tö duy nhö vaäy, Boà-taùt bieát roõ vì khoâng sinh neân khoâng giaø beänh cheát, dieät sinh thì dieät giaø, beänh, cheát. Boà-taùt laïi tö duy theá naøy: "Khoâng coøn caùi gì ñeå khoâng coù sinh naøy? Do dieät caùi gì ñeå dieät caùi sinh naøy?" Boà-taùt laïi tö duy nghó bieát theá naøy: "Do khoâng höõu thì sinh naøy khoâng, do dieät höõu neân sinh naøy dieät." Boà-taùt laïi tö duy theá naøy: "Khoâng coøn caùi gì... cho ñeán caùc haønh ñeàu khoâng? Cho ñeán dieät caùi gì... cho ñeán ñeå caùc haønh ñeàu dieät?" Boà-taùt laïi tö duy nghó bieát theá naøy: "Do khoâng voâ minh neân caùc haønh ñeàu khoâng. Do dieät voâ minh neân caùc haønh ñeàu dieät." Boà-taùt laïi tö duy: "Do dieät voâ minh neân caùc haønh ñeàu dieät, do caùc haønh dieät cho neân thöùc cuõng theo ñoù dieät." Noùi löôïc cho ñeán sinh, giaø, buoàn, lo, khoå naõo ñeàu dieät. Nhö vaäy taát caû caùc khoå vaø taäp nhaân cuûa khoå ñeàu

dieät heát. Boà-taùt thuôû xöa chöa töøng nghe nhö vaäy, trong phaùp nhö vaäy sinh nhaõn, sinh trí, sinh yù, sinh minh, sinh quang, sinh tueä. Khi taâm Boà-taùt ñöôïc ñònh nhö vaäy, thanh tònh khoâng caáu nhieãm, taâm Boà-taùt thö thaùi, lìa taát caû phieàn naõo, taâm thuaàn thuïc. Taâm ñöôïc vaéng laëng, Ngaøi bieát voâ minh naøy moät caùch ñuùng söï thaät, cuõng bieát voâ minh vôùi nhaân nhö vaäy maø sinh, cuõng bieát voâ minh vôùi duyeân nhö vaäy maø dieät, bieát roõ chaéc chaén ñaây laø töôùng dieät heát voâ minh, bieát roõ chaéc chaén ñaõ chöùng thaùnh ñaïo. Noùi toùm löôïc cho ñeán caùc phaùp: Thöùc, danh saéc, luïc nhaäp, xuùc, thoï, aùi, höõu, thuû, sinh, laõo, beänh, töû ñeàu bieát roõ: “Ñaây laø nguyeân nhaân cuûa taát caû giaø, beänh, cheát. Ñaây laø dieät taát caû giaø, beänh, cheát. Taát caû giaø, beänh, cheát naøy bò dieät, dieät roài seõ ñaéc ñaïo.” Ngaøi ñeàu bieát theá naøy: “Ñaây laø nguyeân nhaân cuûa Khoå ñeá. Bieát ñuùng nhö thaät ñaây laø Khoå ñeá dieät, bieát ñuùng nhö thaät Khoå ñeá naøy dieät roài seõ ñaéc ñaïo. Bieát thaät ñuùng ñaây laø caùc laäu, bieát thaät ñuùng ñaây laø nguyeân nhaân caùc laäu, bieát thaät ñuùng söï dieät taän caùc laäu. Caùc laäu nhö vaäy, dieät roài seõ ñaéc ñaïo.” Ngaøi bieát ñuùng nhö thaät ñaây laø duïc laäu, bieát ñuùng nhö thaät ñaây laø höõu laäu, ñaây laø voâ minh laäu. Bieát ñuùng nhö thaät caùc laäu naøy ñeàu dieät khoâng coøn soùt thì döùt haún thoï sinh caùc coõi. Nhö nôi thaønh aáp, hoaëc nôi beân thaønh, hoaëc nôi xoùm laøng caùch nhau chaúng xa coù moät ao nöôùc, nöôùc trong ao trong saïch, ngon ngoït maùt laïnh, khoâng chuùt vaån ñuïc, luoân luoân ñaày aép, bôø ao baèng phaúng, boán beân bôø coù nhieàu loaïi caây bao boïc chung quanh, trang trí ñeïp ñeõ. Trong ao coù ñaù, saïn vaø nhieàu loaïi thuûy toäc: hoaëc trai, hoaëc oác, caù saáu, traïnh, ba ba hoaëc caù, löôn, caù meø, caù ñuoái, cho ñeán caù Ma-kieät… chuùng loäi qua loäi laïi Ñoâng, Taây, Nam, Baéc, ñuoåi kieám thöùc aên. Hoaëc coù con ñöùng, hoaëc coù con röôït ñuoåi laãn nhau, maø laïi coù ngöôøi ôû treân bôø, duøng con maét trong saùng nhìn thaáy troâng suoát nhöõng loaøi ñoäng vaät naøy, bieát ñaây laø trai, ñaây laø oác lôùn, ñaây laø ruøa, ñaây laø traïnh, ñaây laø ba ba, ñaây laø saïn, ñaây laø ñaù, ñaây laø caù, ñaây laø caù Ma-kieät, moät soá tìm moài, moät soá naèm im nguû, moät soá chaïy khaép Ñoâng, Taây, Nam, Baéc, moät soá röôït ñuoåi laãn nhau. Bao nhieâu caûnh

töôïng nhö vaäy, taâm Boà-taùt ñònh nhö vaäy, thanh tònh nhö vaäy, khoâng caáu nhieãm nhö vaäy, khoâng phieàn naõo nhö vaäy, taâm ñieàu hoøa thö thaùi, taâm thuaàn thuïc nhö vaäy. Taâm Ngaøi ñaõ ñöôïc tòch ñònh roài, bieát roõ raøng ñaây laø voâ minh, bieát roõ raøng ñaây laø nguyeân nhaân cuûa voâ minh, ñaây laø voâ minh dieät, ñaây laø voâ minh dieät roài seõ chöùng ñaïo. Noùi toùm löôïc, bieát roõ raøng cho ñeán: ôû ñaây caùc laäu hoaëc ñeàu bò dieät saïch khoâng coøn gì caû. Khi Boà-taùt bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy, taâm giaûi thoaùt khoûi duïc laäu, taâm giaûi thoaùt khoûi höõu laäu, taâm giaûi thoaùt khoûi voâ minh laäu. Ñaõ giaûi thoaùt ba laäu roài, sinh Tueä giaûi thoaùt, sinh Tueä giaûi thoaùt roài lieàn bieát: “Thoï sinh cuûa Ta ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ thaønh, vieäc laøm ñaõ hoaøn taát, hoaøn toaøn khoâng thoï sinh ñôøi sau.” Canh ba ñeâm aáy ñaõ qua, böôùc sang canh tö cuoái ñeâm aáy, khi sao Mai saép xuaát hieän, phaàn ñeâm coøn laïi vaãn yeân tónh, taát

caû chuùng sinh ñi laïi hay ôû moät nôi, taát caû ñeàu chöa thöùc daäy. Luùc aáy Theá Toân lieàn sinh tri kieán thaønh Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Coù keä noùi: Ñeâm aáy boán canh qua heát ba Coøn moät canh sau, sao mai moïc Caùc loaøi sinh soáng ñeàu chöa thöùc Luùc aáy Ñaïi Thaùnh Voâ Thöôïng Toân Dieät heát caùc khoå chöùng Giaùc ngoä Baäc Nhaát Thieát Trí trong theá gian. Khi Ñöùc Theá Toân chöùng tri kieán, taát caû trôøi, ngöôøi, Sa-moân, Baø-la-moân, cung ñieän Phaïm thieân vaø cung ñieän ma ôû nôi theá gian naøy heát söùc saùng choùi. Nhöõng nuùi Tieåu thieát vi vaø Ñaïi thieát vi, trong nhöõng nuùi naøy töø xöa ñeán nay luoân luoân toái taêm, chöa töøng thaáy aùnh saùng maët trôøi, maët traêng. Tuy raèng maët trôøi maët traêng coù coâng naêng to lôùn nhö vaäy, coù aùnh saùng nhö vaäy, coù oai löïc nhö vaäy, maø aùnh saùng choùi loïi aáy khoâng theå chieáu saùng nôi ñaây. Nhöng ngaøy nay nôi ñaây töï nhieân trong suoát, aùnh saùng traøn ngaäp. Taát caû chuùng sinh ôû ñaây ñeàu thaáy laãn nhau, ñeàu bieát laãn nhau, ñeàu noùi vôùi nhau: “Nôi ñaây cuõng coù chuùng sinh ö? Nôi ñaây cuõng coù chuùng sinh ö!” Taát caû caây coái ôû theá gian ra hoa keát quaû roài lieàn theo ñoù chín muoài rôi xuoáng ñaát. Do theá löïc cuûa Theá Toân, baàu trôøi ñang trong saùng, khoâng coù buïi muø, khoâng coù khoùi raùng, boãng nhieân keùo maây thaønh traän möa nheï röôùi ñaát, laïi thoåi côn gioù maùt, ñieàu hoøa laïnh noùng, roài caùc phöông laïi trong saùng hieån hieän roõ raøng. Treân hö khoâng, taát caû chö Thieân troåi nhaïc trôøi, duøng gioïng chö Thieân ca ngôïi taùn thaùn vaø möa xuoáng voâ löôïng caùc loaïi hoa Maïn-ñaø-la, hoa Ma-ha maïn-ñaø-la…; laïi möa xuoáng caùc loaïi thieân y nhö y Kieàu- xaù-ña…; laïi möa xuoáng caùc loaïi baûo vaät nhö vaøng, baïc, löu ly…; laïi möa xuoáng caùc thöù hoa sen nhö hoa sen xanh, hoa sen traéng vaø hoa sen traéng lôùn; laïi raûi nhieàu lôùp caùc thöù höông boät, höông thoa treân mình Ñöùc Phaät. Chung quanh nôi ñaây moät do-tuaàn, caùc loaïi hoa, höông boät vaø höông hoa ngaäp leân ñeán ñaàu goái. Baáy giôø coõi ñaïi ñòa chaán ñoäng saùu caùch, taát caû chuùng sinh ñeàu thoï höôûng cöïc kyø an laïc, khoâng coù caùc khoå laøm naõo loaïn. Ngay luùc baáy giôø khoâng coù moät chuùng sinh naøo sinh taâm duïc naõo, saân haän, tham lam, ngu si; laïi cuõng khoâng coù taâm coáng cao, ngaõ maïn, sôï seät, khoâng taïo caùc toäi loãi, khoâng coù caùc beänh taät, caùc hoaïn naïn ñeàu heát, khoâng phaùt khôûi trôû laïi. Taát caû chuùng sinh ñoùi khaùt ñeàu ñöôïc no neâ, nhöõng chuùng sinh say söa ñeàu ñöôïc tænh taùo, laïi khoâng uoáng röôïu. Nhöõng chuùng sinh ñieân cuoàng ñeàu trôû laïi taâm bình thöôøng. Nhöõng chuùng sinh ñui muø ñeàu ñöôïc thaáy, chuùng sinh ñieác laïi ñöôïc nghe. Nhöõng chuùng sinh thaân theå khieám khuyeát ñeàu ñöôïc ñaày ñuû. Nhöõng chuùng sinh baàn cuøng ñeàu ñöôïc cuûa quyù. Nhöõng chuùng sinh gaày

oám ñeàu ñöôïc maäp maïp. Nhöõng chuùng sinh bò troùi buoäc trong lao nguïc thì taát caû goâng cuøm töï nhieân thaùo gôõ. Nhöõng chuùng sinh trong ñòa nguïc ñeàu ñöôïc khoûi khoå. Nhöõng söï khuûng boá cuûa loaøi suùc sinh ñeàu ñöôïc tieâu dieät. Loaøi ngaï quyû heát caùi khoå ñoùi khaùt…, taát caû ñeàu ñöôïc no neâ. Coù keä noùi: Luùc aáy chuùng sinh dieät phieàn naõo Ñeàu raát an laïc, khoå khoâng coøn Say söa ñieân daïi ñöôïc bình thöôøng Nhöõng ngöôøi ñang sôï, ñöôïc bình an. Khi Ñöùc Theá

Toân chöùng quaû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc roài, lieàn noùi keä vôùi gioïng Sö töû roáng: Thuôû xöa taïo nghieäp coâng ñöùc lôïi YÙ muoán vieäc chi ñeàu thaønh töïu Mau choùng chöùng thaønh taâm thieàn ñònh Nieát-baøn bôø giaùc, laïi ñeán nôi. Taát caû bao nhieâu keû thuø nghòch Ba-tuaàn quyeàn löïc khaép Duïc giôùi Khoâng theå haïi Ta, ñeàu quy phuïc Do söùc trí tueä ñaày phöôùc ñöùc. Ai luoân duõng maõnh sieâng tinh taán Muoán caàu Thaùnh trí naøo coù khoù Caùc khoå laäp töùc ñöôïc dieät tröø Bao nhieâu toäi nghieäp ñeàu dieät saïch. Sau khi Nhö Lai thaønh ñaïo, ñaàu tieân Ngaøi caûm höùng noùi baøi keä naøy.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.